

Uw accountant altijd dichtbij

Alles wat een mkb ondernemer
moet weten

Horlings Accountants & Belastingadviseurs B.V.

Koningin Wilhelminaplein 30
1062 KR Amsterdam

Postbus 53045
1007 RA Amsterdam

T: +31 (0)20 5700 200
info@horlings.nl | horlings.nl

msalman@horlings.nl

Bron: www.nba.nl/mkb

Disclaimer

De lezer van dit document kan op geen enkele wijze vertrouwen ontleen aan de inhoud, strekking of bedoeling van dit document. Hoewel dit document met de uiterste zorgvuldigheid, nauwkeurigheid en nauwgezetheid is samengesteld, kan en wil Horlings op geen enkele wijze aansprakelijkheid aanvaarden voor de eventuele onjuistheid en volledigheid van de inhoud van dit document. Indien lezer desondanks op grond van de inhoud, strekking of bedoeling van dit document handelt, handelt de lezer voor eigen rekening en risico en kan Horlings op geen enkele wijze aansprakelijkheid houden voor de fiscale en /of andere gevolgen van diens handelen.

Horlings Nexia is a member firm of the "Nexia International" network. Nexia International Limited does not deliver services in its own name or otherwise. Nexia International Limited and the member firms of the Nexia International network (including those members which trade under a name which includes the word NEXIA) are not part of a worldwide partnership. Member firms of the Nexia International network are independently owned and operated. Nexia International Limited does not accept any responsibility for the commission of any act, or omission to act by, or the liabilities of, any of its members. Nexia International Limited does not accept liability for any loss arising from any action taken, or omission, on the basis of the content in this document or any documentation and external links provided. The trade marks NEXIA INTERNATIONAL, NEXIA and the NEXIA logo are owned by Nexia International Limited and used under licence. References to Nexia or Nexia International are to Nexia International Limited or to the "Nexia International" network of firms, as the context may dictate.

Uw accountant altijd dichtbij

Wat moet er eigenlijk allemaal in een ondernemingsplan staan? Waarom zou ik voor een bv kiezen? Moet ik mij als zzp'er ook inschrijven bij de Kamer van Koophandel? En hoe zit dat nou precies met de fiscale ondernemersfaciliteiten? Op deze en andere vragen wilt u als (startend) ondernemer antwoord hebben. Het is en blijft tenslotte een hele onderneming, zaken doen.

Inhoud

1	Een goede start is het halve werk	4
2	Wie ben ik en wat ga ik doen?	5
3	De administratie	11
4	Een bedrijf kopen: waar let ik op?	13
5	Ondernemen en de fiscus	14
6	Omzetbelasting: een lust en een last	17
7	Personeel	18
8	Meer kans op blijvend goede zaken	20

1 Een goede start is het halve werk

Een eigen bedrijf starten

Voor velen een droom die uitkomt. Maar blijf wel waakzaam, want bij succesvol ondernemen komt het nodige kijken.

Hoe gaat u als ondernemer van start?

Starten kan op verschillende manieren:

- U kunt een bestaand bedrijf overnemen. Lees hier meer over op pagina 13.
- U kunt vanaf nul beginnen als bijvoorbeeld zzp'er (zelfstandige zonder personeel).

Hoe u uw bedrijf ook start, het is altijd verstandig om een ondernemingsplan op te stellen.

Een doortimmerd ondernemingsplan vergroot uw kans van slagen:

- Het helpt u te bepalen of uw plan voor het starten van een eigen onderneming haalbaar is of niet.
- Het is een handig hulpmiddel om al uw plannen, ideeën en inzichten gestructureerd en overzichtelijk op papier te krijgen. Het helpt u om niets over het hoofd te zien.

Wat zet ik allemaal in het ondernemingsplan?

Uw ondernemingsplan geeft antwoord op belangrijke vragen voor een (startende) ondernemer.

1. Wie ben ik en wat ga ik doen?

- Wat voor soort onderneming wil ik beginnen? Wat zijn mijn sterke en zwakke punten?
- Welke producten en/of diensten bied ik aan?
- Welke handelsnaam gebruik ik en mag ik die gebruiken?
- Welke rechtsvorm (bijvoorbeeld eenmanszaak of bv) is voor mij de meest geschikte en wat zijn hiervan de juridische en fiscale consequenties?
- Waar ga ik mijn bedrijf vestigen? Werk ik vanuit huis of ga ik een bedrijfspand kopen of huren?

Lees meer over een bedrijf aan huis op pagina 8.

2. Hoe ga ik mijn product of dienst verkopen?

- Hoe zien de markt en de concurrentie eruit?
- Hoe onderscheid ik mij van mijn concurrenten?

3. Hoe ga ik het regelen?

- Heb ik personeel nodig en zo ja, wat zijn dan de mogelijkheden, rechten en plichten?
- Van welke subsidies en fiscale mogelijkheden kan ik gebruik maken? Welke verzekeringen moet ik afsluiten?
- Welke vergunningen moet ik aanvragen?
- Hoe richt ik mijn (financiële) administratie in?

4. Hoe zit het met geld? (financieel plan)

- Hoeveel geld moet ik investeren?
- Hoe kom ik aan de benodigde financiering? Welke omzet en winst is nodig om van te leven?
- Welke omzet en winst is nodig voor het bereiken van mijn doelen en de continuïteit van mijn onderneming (de exploitatiebegroting)?

Wat heb ik aan een exploitatiebegroting?

Een exploitatiebegroting maakt duidelijk welke omzet u moet realiseren om de inkoop en exploitatiekosten goed te kunnen betalen. De volgende kosten moeten worden gedekt:

- Inkoop van goederen.
- Salarissen (van medewerkers én eventueel van uzelf).
- Afschrijvingen.
- Bedrijfskosten (contributiekosten, communicatiekosten, overige bedrijfskosten, etc.).
- Huisvestingskosten.
- Rentelasten.

Deze begroting vormt de basis van het financiële plan dat u nodig hebt om een financiering voor uw bedrijf aan te vragen.

Waarvoor kan ik mijn ondernemingsplan gebruiken?

U gebruikt uw ondernemingsplan als onderbouwing wanneer u een financiering aanvraagt. Op basis van uw ondernemingsplan en het financiële plan toetst de bank de haalbaarheid van uw plan. Het financiële plan is dus een heel belangrijk onderdeel van uw ondernemingsplan.

Waaruit bestaat mijn financiële plan?

In het financiële plan beantwoordt u de volgende vragen:

- Welke investeringen moet ik doen?
- Hoeveel kapitaal heb ik nodig?
- Hoe kom ik aan dat kapitaal?
- Hoe hoog zijn mijn kosten en omzet in de komende perioden?
- Houd ik genoeg geld over om mijn lening af te lossen (aflossingscapaciteit)?
- Heb ik elke maand voldoende geld op de bank staan om aan alle verplichtingen te kunnen voldoen (liquiditeitsbegroting)?

Wat is een liquiditeitsbegroting?

Uw inkomsten en uitgaven kunnen sterk wisselen, bijvoorbeeld tijdens een vakantieperiode of door klanten die laat betalen. De liquiditeitsbegroting laat u zien op welk moment extra financiën nodig zijn en helpt te bepalen of u bijvoorbeeld seizoensinvloeden goed hebt ingeschat en opgevangen. Let op: als u niet aan uw betalingsverplichtingen kunt voldoen, hebt u echt een probleem, ook al maakt u winst!

Is een borgstellingkrediet aantrekkelijk voor mij?

Vaak is het financieringsaanbod van de bank een borgstelling- krediet, waarbij u op vrij korte termijn veel geld moet aflossen. Een hypothecaire lening kunt u over dertig jaar uitsmeren, terwijl u een borgstellingkrediet soms al binnen tien jaar moet aflossen. Nadeel hiervan: de hoge jaarlijkse aflossing gaat ten koste van uw liquiditeit. Dat kan heel vervelend zijn, omdat u de eerste paar jaar vaak veel moet investeren. U loopt dus het gevaar dat u binnen enkele maanden de aflossingen niet meer kunt betalen.

Tip: De overheid steunt starters met een veelheid aan fiscale regelingen en subsidies. Laat ze door een accountant voor u op een rijtje zetten, zodat u geen voordelen mist.

2 Wie ben ik en wat ga ik doen?

Kies een handelsnaam die iets zegt.

1. Zorg voor duidelijkheid.

U mag natuurlijk nooit de naam van een bestaand merk in uw handelsnaam gebruiken. U zult zelf een naam moeten verzinnen die aan duidelijkheid niets te wensen overlaat. Zorg er ook voor dat de naam van uw onderneming gemakkelijk te onthouden is, zodat klanten u snel herkennen.

2. Gebruikt u uw handelsnaam, dan bent u de rechthebbende.

Zodra u de naam van uw startende bedrijf gebruikt op briefpapier, facturen of website, is die naam van u. Alleen als die naam op een al bestaande bedrijfsnaam lijkt, krijgt u problemen. Zorg voor onderscheid. Dan verwarren uw klanten uw bedrijf niet met een ander.

Inschrijven bij de Kamer van Koophandel

Alle ondernemingen en rechtspersonen in Nederland moeten zich inschrijven in het Handelsregister. Volgens de wet heeft u een onderneming als u zelfstandig goederen of diensten levert aan anderen, met de bedoeling om winst te maken.

Wat is een rechtsvorm?

De rechtsvorm is de juridische vorm van uw onderneming. Er zijn twee soorten rechtsvormen:

1. Rechtsvormen zonder rechtspersoonlijkheid

Bij deze rechtsvormen bent u met uw hele privévermogen aansprakelijk voor schulden van de onderneming:

- Eenmanszaak.
- Vennootschap onder firma (vof).
- Commanditaire vennootschap (cv).
- Maatschap.

2. Rechtsvormen met rechtspersoonlijkheid

Bij rechtsvormen met rechtspersoonlijkheid bent u alleen aansprakelijk voor het bedrag dat u hebt geïnvesteerd, het zogenaamde eigen vermogen. Alleen als er sprake is van onbehoorlijk bestuur kunt u hoofdelijk aansprakelijk worden gehouden. Rechtspersonen zijn:

- Besloten vennootschap (bv).
- Naamloze vennootschap (nv).

De keuze voor een rechtsvorm heeft niet alleen juridische, maar ook fiscale gevolgen. Ook zijn er bepaalde eisen waar u aan moet voldoen. Op de volgende pagina ziet u een handig overzicht van de meest gebruikte rechtsvormen.

Start ik als eenmanszaak of als bv?

Veel starters beginnen met een eenmanszaak of, als zij samen met iemand anders gaan ondernemen, bijvoorbeeld met een vennootschap onder firma (vof) of maatschap. U kunt ook starten als eenmanszaak en deze later omzetten in een bv (besloten vennootschap). Welke rechtsvorm u kiest voor uw bedrijf, hangt af van uw specifieke omstandigheden.

Wat zijn de voor- en nadelen van een eenmanszaak?

De eenmanszaak is fiscaal aantrekkelijk omdat u gebruik kunt maken van regelingen voor ondernemers als ondernemersaftrek en de mkb-winstvrijstelling. Een belangrijk nadeel kan de aansprakelijkheid zijn: als u failliet gaat, bent u met uw privévermogen aansprakelijk voor eventuele schulden van uw bedrijf. Daarnaast kunnen schuldeisers, als u vóór 1 januari 2018 in gemeenschap van goederen bent getrouwd, ook beslag leggen op het vermogen van uw huwelijks- partner.

Wanneer kies ik voor de bv-vorm?

U kiest voor een bv als:

- U activiteiten verricht waarbij de financiële impact groot is. Als bv kunt u minder snel persoonlijk aansprakelijk gesteld worden. Als u kiest voor een vof/maatschap of eenmanszaak kan dat wel.
- U veel winst verwacht. Bij zeer hoge winsten betaalt u via de bv-vorm per saldo namelijk minder belasting.

Wat zijn de fiscale consequenties van een bv?

Voor een bv gelden andere belastingregels dan voor een eenmanszaak. Als directeur-grotaandeelhouder (dga) komt u niet in aanmerking voor bepaalde regelingen, zoals zelfstandigenaftrek of startersaftrek. U bent namelijk in loondienst bij uw eigen BV en bent meestal verplicht minimaal een gebruikelijk loon aan u zelf uit te betalen (in 2018; € 45.000).

Over de winst van uw bv wordt eerst vennootschapsbelasting geheven. Wordt de resterende winst daarna uitgekeerd aan u, dan moet de bv hierover dividendbelasting betalen. Dat is belasting over het uitgekeerde dividend. Daarnaast betaalt u inkomstenbelasting over het bedrag (in 2019; 25% aanmerkelijk belangtarief in box2), waarbij u de reeds betaalde dividendbelasting in mindering mag brengen.

Krijgt u als directeur ook een salaris van uw eigen bv, dan moet de bv daar loonheffing op inhouden (box 1).

Wanneer is een bv voor mij aantrekkelijk?

De bv is fiscaal het gunstigst als uw bedrijf elk jaar een substantiële winst behaalt en u die winst in uw onderneming kunt laten. Dit heeft te maken met het belastingpercentage dat u betaalt in de hoogste schijf van de inkomstenbelasting ten opzichte van de vennootschapsbelasting. Als uw bedrijf een hoge winst behaalt, maar u wilt een groot deel hiervan privé gebruiken, dan is een bv fiscaal gezien niet zonder meer het voordeligst. En behaalt uw bedrijf een bescheiden winst – bijvoorbeeld omdat u nog in een opbouwphase bent – dan kan de eenmanszaak fiscaal gezien voordeliger uitpakken.

Schematisch overzicht rechtsvormen

	Eenmanszaak	Bv	Nv	Maatschap	Vof	Cv
Oprichting	Vormvrij	Notariële akte	Notariële akte	Vormvrij, voorkeur schriftelijk/ notarieel contact	Vormvrij, voorkeur schriftelijk/ notarieel contact	Vormvrij, voorkeur schriftelijk/ notarieel contact
Kapitaal-vereiste	Geen	€ 1	€ 45.000	Geen	Geen	Geen
Bestuur	Eigenaar	Directie	Directie	Maten	Vennoten	Beherend vennoten
Aansprakelijkheid	Privé 100%	Bestuur (bij onbehoorlijk bestuur)	Bestuur (bij onbehoorlijk bestuur)	Privé voor gelijk deel als maatschap verplichtingen niet nakomt	Alle vennoten privé voor 100% als vof verplichtingen niet nakomt	Beherend vennoten privé 100%. Commanditaire vennoten beperkt aansprakelijk
Belastingen	Inkomstenbelasting, ondernemersaftrek bij voldoen aan urencriterium en mkb-winstvrijstelling	Vennootschapsbelasting over winst, loonbelasting over salaris directie en dividend- en inkomstenbelasting over dividend	Vennootschapsbelasting over winst, loonbelasting over salaris directie en dividend- en inkomstenbelasting over dividend	Inkomstenbelasting, ondernemersaftrek bij voldoen aan urencriterium en mkb-winstvrijstelling	Inkomstenbelasting, ondernemersaftrek bij voldoen aan urencriterium en mkb-winstvrijstelling	Beherend vennoten: inkomstenbelasting, ondernemersaftrek bij voldoen aan urencriterium en mkb-winstvrijstelling

Zijn twee bv's beter dan één?

Wordt uw onderneming een bv, bekijk dan of het verstandig is meteen twee bv's op te richten: een werk-bv en een holding. In de holding kunnen uitgekeerde winsten van de werk-bv worden opgepot, zodat ze direct uit de risicodragende sfeer zijn. Daardoor blijven de aandelen van de werkmaatschappij ook nog eens betaalbaar en verkoopbaar.

Is het moeilijk om een bv op te richten?

Het kost weinig moeite om een bv op te richten. Wel moet u voor het oprichten van een bv naar de notaris.

Wat is een vof?

In het midden- en kleinbedrijf komt de vof (vennootschap onder firma) veel voor. De vof is een samenwerkingsvorm van twee of meer personen die een onderneming voeren onder een gemeenschappelijke naam. De firmanten zijn gezamenlijk aansprakelijk (ook privé) voor de schulden van de firma.

Wat is een commanditaire vennootschap (cv)?

Bij de cv brengt een van de firmanten wel kapitaal in, maar hij treedt niet naar buiten en neemt geen beslissingen over de bedrijfsvoering. Dit is de zogeheten 'stille vennoot'. De aansprakelijkheid van deze geldschieter is beperkt tot het bedrag dat hij heeft ingebracht. Er kunnen meerdere firmanten optreden als stille vennoot.

Wat is een maatschap?

In de maatschap wordt geen bedrijf, maar een beroep uitgeoefend. De maatschap is vooral een interne afspraak over de verdeling van werk en winst en is populair bij vrije beroepsbeoefenaren, zoals medici, advocaten of notarissen.

Bv			Eenmanszaak		
Winst	100.000		Winst	100.000	-/-
Salaris DGA	45.000	-/-	Zelfstandigenaftrek	7.280	
Resultaat	55.000		Grondslag mkb-winstvrijstelling	92.720	
Vennootschapsbelasting 20%	11.000	-/-	Mkb-winstvrijstelling 14%	12.981	-/-
Resteert voor dividend	44.000		Belastbare winst	79.739	
Heffing aanmerkelijk belang box 2 25%	11.000	-/-	Inkomstenbelasting progressief	33.059	
Resteert	33.000	+/+			
Salaris netto	30.569				
Totaal netto	63.569		Totaal netto	66.941	

De belastingdruk bedraagt bij een bv € 36.431 en bij een eenmanszaak € 33.059 (tarief 2018) Zo bespaart u jaarlijks € 3.372, als u via een eenmanszaak uw activiteiten uitoefent.

N.B. Er is geen rekening gehouden met eventuele aanspraken en overige looncomponenten, andere bestanddelen van de ondernemersaftrek of ondernemingsfaciliteiten en mogelijke doteringen aan de FOR. Alsmede overige bijzondere omstandigheden die leiden tot specifieke heffingskortingen. Het blijft daarom maatwerk en is per geval verschillend of het voordelig is om een onderneming uit te oefenen in de vorm van een eenmanszaak of een bv. Bij het salaris in de bv is rekening gehouden met een minimum gebruikelijk loon van een DGA voor het jaar 2018.

Waar moet ik rekening mee houden bij een bedrijf aan huis?

Een bedrijf aan huis is vaak een goedkope en makkelijke oplossing. Maar de meeste huizen hebben een woonbestemming, waardoor u er niet zomaar een bedrijf in mag vestigen. Een bedrijf aan huis is meestal wel toegestaan als:

- Uw bedrijf alleen een kantoorfunctie heeft.
- Er geen klanten komen.
- Er geen overlast ontstaat.
- U maar een klein deel van het huis voor uw bedrijf gebruikt.

De gemeente en omwonenden maken waarschijnlijk wel bezwaar als u bijvoorbeeld een slagerij of autowerkplaats in uw woning start.

Kan ik kosten aftrekken voor een bedrijf aan huis?

Ja, dat kan, als:

- De werkruimte fiscaal gezien een zelfstandig deel van de woning is.
- U er een belangrijk deel van uw inkomen verdient.

Op basis van een recente uitspraak door het gerechtshof in Arnhem zijn huurkosten van een privéwoning onder omstandigheden zakelijk aftrekbaar. Raadpleeg uw mkb-accountant!

Welke vergunningen heb ik nodig bij het vestigen van mijn onderneming?

Dat hangt van het soort bedrijf af. U kunt te maken krijgen met voorschriften op het gebied van:

- Veiligheid (denk aan brandweervergunning of calamiteitenplan).
- Milieu (bijvoorbeeld als u een tankstation of verffabriek begint).
- Leefomgeving (denk aan geluids- en stankoverlast).

Informeer bij uw gemeente welke vergunningen u nodig hebt. Ook de Kamer van Koophandel wijst u hierop bij inschrijving.

Moet ik een administratie bijhouden?

Elk bedrijf is wettelijk verplicht om een administratie bij te houden. Op pagina 11 leest u hier meer over.

Hoe zit het met de financiering?

Hoe financier ik mijn bedrijf? Dit zijn de meest voorkomende manieren om uw bedrijf te financieren:

- **Eigen vermogen:** Het geld dat u zelf in de onderneming kunt stoppen. Als u een bv opricht, kunnen mensen uit uw eigen kring - denk hierbij aan familie, vrienden of medewerkers - aandelen kopen in uw bedrijf. Deze financiële middelen tellen mee bij het 'eigen vermogen' van uw onderneming.
- **Vreemd vermogen:** Als u geld leent voor een vaste periode tegen vooraf overeengekomen voorwaarden is er sprake van 'vreemd vermogen'. Vreemd vermogen is bijvoorbeeld geld dat u leent van de bank.
- **Achtergestelde lening:** Familieleden, vrienden en bekenden willen u misschien geld lenen. Zij kunnen dat doen met een lening die u pas aflost als u alle andere schuldeisers hebt betaald.
- **Leasen en huren:** Sommige bedrijfsmiddelen kunt u leasen. Dit is vaak duurder dan het zelf aanschaffen, maar u hoeft niet het hele investeringsbedrag in één keer te betalen. Bijna alle duurzame productiemiddelen zijn te leasen: bedrijfspanden, machines, inventaris en auto's. U kunt deze bedrijfsmiddelen vaak ook huren. Moet u bij huur meestal genoeg nemen met wat de verhuurder te bieden heeft, bij leasing kunt u zelf kiezen en de leasemaatschappij laten zorgen voor de aankoop.

Dit zijn de belangrijkste vormen van lease:

- **Operationele lease:** De leasemaatschappij financiert het aankoopbedrag in zijn geheel en blijft eigenaar van het bedrijfsmiddel. U betaalt een vergoeding in de vorm van leasetermijnen. Aan het einde van een afgesproken periode kunt u het bedrijfsmiddel meestal overnemen.
- **Financiële lease:** Hierbij wordt u eigenaar van het bedrijfsmiddel en hebt u, afhankelijk van het soort bedrijfsmiddel recht op fiscale investeringsaftrek. De leasemaatschappij betaalt echter (het grootste deel van) het bedrijfsmiddel. U betaalt rente en aflossing. In feite is financiële lease dus een geldlening.
- **Leverancierskrediet:** Vaak is het mogelijk krediet te krijgen van leveranciers. Dit komt erop neer dat u de goederen die u inkoop pas na enige tijd betaalt (bijvoorbeeld na 1 maand), wanneer veel van uw eigen afnemers ondertussen hebben betaald.
- **Factoring:** Hoewel factoring geen directe vorm van financiering is, levert het wel grote liquiditeitsvoordelen op. U draagt alle vorderingen op uw klanten over aan een bank of factormaatschappij en krijgt meteen de factuurbedragen uitgekeerd. Echter wel onder inhouding van een vaak fiks percentage, omdat de factor niet alleen het debiteurenbeheer doet, maar ook het debiteurenrisico loopt.

Kan ik gemakkelijk geld lenen bij de bank?

Dat hangt ervan af hoeveel vertrouwen een bank heeft in uw kredietwaardigheid. De bank wil het geld natuurlijk terug en verlangt zekerheden voor het geval u de lening niet kunt aflossen. De bekendste zekerheden zijn:

- Hypotheek op onroerende zaken.
- Het pandrecht op inventaris, machines en voorraden. De bank wordt daarbij eigenaar van bijvoorbeeld de inventaris en als u de bank uiteindelijk niet kunt betalen, kan deze het onderpand verkopen.
- Borg staan met uw privévermogen. Dit heet ook wel eigendom tot zekerheid.

Banken beoordelen financieringsaanvragen volgens een aantal maatstaven. Zij kijken:

- Of u bekwaam leiding kunt geven aan uw bedrijf.
- Naar de doelstelling en de marktpositie van uw (toekomstig) bedrijf. Dit blijkt onder meer uit uw ondernemingsplan. Lees hier meer over op pagina 4.
- Naar uw balans, begrotingen en liquiditeitsprognoses.

Hoe kan ik toch een lening krijgen als ik de bank onvoldoende zekerheden kan bieden?

Borgstellingkrediet

Als u bij het aantrekken van een krediet onvoldoende zekerheden aan een bank kan bieden, kan de bank via het 'Besluit borgstelling mkb-kredieten' een beroep doen op de overheid. De overheid stelt zich dan garant voor een deel van het kredietbedrag. Hierdoor loopt de bank minder risico en neemt uw kredietwaardigheid toe. Om gebruik te maken van dit zogenaamde borgstellingkrediet gelden de volgende voorwaarden:

- Uw bedrijf heeft zelf onvoldoende middelen.
- U kunt de bank onvoldoende zekerheden bieden.
- Uw bedrijf heeft voldoende toekomstperspectief.
- De bank geeft een lening van maximaal 6 jaar, of 12 jaar indien de investering een gebouw of schip betreft.

Het borgstellingkrediet is bestemd voor het midden- en kleinbedrijf. De bank geeft een lening van maximaal twaalf jaar.

Microfinanciering

Qredits helpt startende en bestaande ondernemers met financiering tot € 250.000, persoonlijke coaching en online hulpmiddelen. Qredits is een onafhankelijke en private kredietverstrekker met betrouwbare partners.

Kredieten kunnen worden aangevraagd op www.qredits.nl.

Crowdfunding

Stel dat u een project wilt financieren maar u heeft daar geen geld voor. U kunt het dan aanbieden op een crowdfunding-site. Daarna kan iedereen via deze website investeren in het project. Het idee erachter is dat veel kleine investeringen bij elkaar het project volledig financieren.

Op www.crowdfunding.nl vindt u verschillende platformen.

Kom ik in aanmerking voor subsidies?

Er zijn nogal wat regionale, landelijke en Europese financierings- en subsidieregelingen. Er zijn twee vormen van subsidie: geldelijke bedragen of belastingreductie (fiscale subsidie).

Wat moet ik verstaan onder fiscale subsidie?

Een voorbeeld van een fiscale subsidie is de Wet Bevordering Speur- en Ontwikkelingswerk (WBSO). Hiermee kunt u een tegemoetkoming krijgen in de loonkosten van werknemers die zich bezighouden met het ontwikkelen van technisch nieuwe producten of productieprocessen.

Besteedt u als zelfstandige (ZZP-er) meer dan 500 uur aan deze activiteiten, dan kunt u via de WBSO een vaste aftrekpost van de fiscale winst verkrijgen.

Waar kan ik terecht voor juridisch advies?

Als ondernemer krijgt u te maken met vraagstukken op rechtskundig gebied, bijvoorbeeld:

- Als u de rechtsvorm voor uw bedrijf moet kiezen.
- Als u uw handelsnaam moet deponeren.
- Als u contractuele verplichtingen moet aangaan.

Een accountant kan u, als dat nodig mocht zijn, doorverwijzen naar de juiste specialist, zoals een notaris of advocaat.

3 De administratie

Wat zijn de minimale eisen voor mijn financiële administratie?

U bent verplicht om alles wat financiële gevolgen heeft voor uw bedrijf systematisch vast te leggen in een minimumadministratie. Denk hierbij aan:

- Kasadministratie en kassabonnen.
- Financiële aantekeningen, zoals het inkoop- en verkoopboek.
- Ontvangen facturen en kopieën van verzonden facturen.
- Bank- en giroafschriften.
- Contracten, overeenkomsten en andere afspraken.
- Correspondentie.
- Software en databestanden. Als u databestanden bewaart, moet u ook de programma's bewaren waarmee deze leesbaar zijn.
- Uw (zakelijke) agenda.

Aan welke eisen moeten mijn verkoopfacturen aan ondernemers voldoen?

- Uw naam en adres.
- De datum waarop u de factuur verstuurt.
- Een opeenvolgend factuurnummer (u mag meerdere reeksen hanteren).
- Uw btw-identificatienummer.
- Btw-identificatienummer van de klant bij levering in een andere EU-lidstaat.
- Naam en adres van de klant.
- Leveringsdatum of datum van vooruitbetaling.
- Hoeveelheid en aard van geleverde goederen of diensten.
- Onderverdeling van de levering naar verschillende btw-tarieven.
- Totaalprijs excl. btw en kortingen.
- Btw-tarief (0%, 6%, 9% of 21%).
- Btw-bedrag totaal.
- Totaalprijs.

Let op: als u goederen of diensten levert in een ander land binnen de Europese Unie gelden speciale regels (intracommunautaire levering van goederen en diensten (ICP) en verleggingsregelingen). Ook zijn er bijzondere regelingen voor bepaalde branches, zoals reis- bureaus en antiquairs. Neem hierover contact op met uw accountant.

Wat heb ik aan een uitgebreide financiële administratie?

Startende ondernemers beperken zich vaak tot de verplichte minimumadministratie. Dat is niet altijd verstandig. Een goed opgezette en overzichtelijke administratie biedt u immers veel meer inzicht in het wel en wee van uw bedrijf en helpt u op ontwikkelingen in te spelen en de juiste beslissingen te nemen. Bijvoorbeeld:

- Ontwikkelt mijn onderneming zich volgens prognose?
- Moet ik mijn prijzen aanpassen om mijn winstdoel te bereiken?
- Betalen mijn afnemers op tijd of moet ik de betaaltermijn voor afnemers verkorten?
- Is het verantwoord om te investeren in nieuwe machines, apparatuur of verbouwingen?

Hoe kies ik een (online) boekhoudpakket?

Een online boekhoudpakket heeft als voordeel dat uw accountant mee kan kijken in uw administratie. Zo heeft hij altijd een goed inzicht in uw zaken en kan hij u direct waarschuwen voor problemen. Er zijn veel verschillende pakketten op de markt, tegen sterk uiteenlopende prijzen. Welk pakket geschikt is voor uw bedrijf hangt onder meer af van de grootte van uw bedrijf en het bedrag dat u bereid bent uit te geven. Uw accountant kan u adviseren over het beste pakket in uw situatie.

Ga ik mijn administratie zelf doen?

U kunt uw administratie zelf doen of uitbesteden. Beide vormen hebben voor- en nadelen.

Zelf doen:

- Goedkoper.
- Kans op fouten en dus extra werk voor uw accountant.
- Op elk moment inzicht in uw eigen bedrijfsvoering.
- Arbeids- en tijdsintensief.

Laten doen:

- Duurder.
- Geen kans op fouten.
- Tijd overhouden voor uw bedrijf.
- Op een professionele wijze periodiek inzicht in de cijfers.

Ook als u uw administratie zelf doet, is het verstandig om tijdig in zee te gaan met een accountant. Hij kan u helpen bij de opzet en inrichting van uw administratie, bij de keuze van het juiste boekhoudprogramma en over online mogelijkheden adviseren. Als deskundige kan hij periodiek samen met u uw bedrijfsontwikkeling bekijken en tips geven.

Wat is een jaarrekening?

Een jaarrekening is het jaarlijkse sluitstuk van de financiële administratie. Zij bestaat uit:

- Een balans. Op de balans worden aan de activazijde (links) de bedrijfsbezittingen weergegeven. Aan de passivazijde (rechts) worden de schulden en het eigen vermogen opgenomen. Uit de balans leest u dus hoe uw bedrijf er qua bezittingen en schulden voorstaat.
- Een winst-en-verliesrekening. De winst-en-verliesrekening is een weergave van de omzet van het afgelopen (boek)jaar en de kosten die daarvoor zijn gemaakt. Het saldo van omzet en kosten kan positief zijn (winst) of negatief (verlies). Zo ziet u hoe uw onderneming het afgelopen jaar heeft gedraaid.
- Bij grotere ondernemingen is een verdergaande specificatie van de winst-en-verliesrekening vereist, waarbij zeker de deskundigheid van een accountant onmisbaar is.

Moet iedere ondernemer een jaarrekening opstellen?

Nee. Het opstellen en publiceren van een jaarrekening is alleen verplicht voor bv's en nv's. Als u een eenmanszaak, maatschap, cv of vof hebt, hoeft u geen jaarrekening op te stellen. Maar het is wel nuttig om het te doen, want het vormt de basis van uw belastingaangifte. Wel moet u in elk geval een balans en staat van baten en lasten opstellen.

Waarom is het ook voor eenmanszaken nuttig om een jaarrekening op te stellen?

Het opstellen van een jaarrekening heeft verschillende voordelen:

- Het geeft u inzicht in de financiële situatie van uw bedrijf.
- U kunt uit de jaarrekening de zogenaamde 'kengetallen' afleiden. Deze verhoudingscijfers maken een vergelijking mogelijk met voorafgaande jaren en met uw branchegenoten. Die informatie kunt u meewegen bij het nemen van (strategische) beslissingen voor de toekomst van uw bedrijf.
- De cijfers zijn nodig voor de inkomstenbelastingaangifte.
- De bank vraagt vaak naar uw jaarrekening bij een financieringsaanvraag.

Wat moet ik met de jaarrekening doen als ik een bv heb?

Elke bv moet in elk geval de balans en de toelichting daarop deponeren bij de Kamer van Koophandel. Deze gegevens worden via de website van de Kamer van Koophandel gepubliceerd. Hoe groter de bv, hoe uitgebreider en gedetailleerder de informatie die u moet verstrekken: ook de winst-en-verliesrekening en de toelichting hierop moeten dan voor iedereen ter inzage worden gelegd. Als u de jaarrekening niet, niet volledig of niet op tijd publiceert, kunt u bij een faillissement privé aansprakelijk gesteld worden voor het hele tekort!

Tip: *Zelf starten vanaf nul is een optie, maar door een bedrijf te kopen, hebt u meteen een positie in de markt.*

4 Een bedrijf kopen: waar let ik op?

Overweegt u een bedrijf over te nemen? Dat kan de nodige voordelen opleveren. Maar let wel op wát u precies overneemt!

Wat zijn de voordelen van een bedrijfsovername?

- Een goede startpositie. Uw bedrijf heeft al een gevestigde naam en u hoeft waarschijnlijk minder energie te steken in het werven van nieuwe klanten.
- De medewerkers kennen het klappen van de zweep al. Dus u hebt gelijk kennis en kunde in huis. Let bij het kopen van een bedrijf op de bestaande rechten en plichten van de medewerkers.
- De zekerheid van een bestaande kasstroom. Dit kan vooral in de beginperiode, waarin u vaak hoge kosten hebt, voordelig zijn.

Welke informatiebronnen boor ik aan als ik op zoek ben naar een bedrijf?

- U kunt terecht bij de Kamer van Koophandel en banken.
- U kunt via internet op zoek. Er bestaan gespecialiseerde sites op dit gebied van commerciële aanbieders. Bedenk dat u hierbij goed het kaf van het koren moet scheiden! Uw accountant kan u daar prima in bijstaan.

Wat ga ik precies kopen?

Voordat u een bedrijf koopt, is het belangrijk om op het netvlies te krijgen wát u precies gaat overnemen. Is dat een eenmanszaak, dan koopt u de activa en kunt u bij wijze van spreken meteen al aan de slag. Bij een besloten vennootschap (bv) ligt dat ingewikkelder.

- U kunt de gehele bv (aandelen) overnemen, met daarin alle activa en passiva.
- U kunt alleen de activa overnemen die nodig zijn om het bedrijf voort te zetten. Dan koopt u bijvoorbeeld alleen een pand met alle bijbehorende machines en voorraad en laat de overige activa bij de verkopende partij. Ook is het mogelijk om bijvoorbeeld het pand niet over te nemen en kom je met verkoper overeen dat dit verder gehuurd zal gaan worden.

Koop ik alleen activa of de 'hele' bv?

Koopt u alleen activa in plaats van de 'hele' bv, dan neemt u eventuele fiscale claims en onbekende verplichtingen niet over. Indien u een bedrijf (ook bij alleen activa) overneemt bent u vaak verplicht om het personeel ook mee over te nemen. Het overnemen van een hele onderneming heeft echter ook voordelen:

- U hoeft het bedrijf niet opnieuw in te schrijven bij de Kamer van Koophandel.
- U geeft alleen wijzigingen van bestuurder en aandeelhouder(s) door.
- U hoeft geen nieuwe contracten af te sluiten.
- Bankrekeningnummers blijven hetzelfde.
- U blijft automatisch lid van eventuele brancheverenigingen.

Hoe weet ik of ik een redelijke prijs betaal?

U kunt een voorlopige overnameprijs laten berekenen op basis van de historische cijfers van de verkopende partij. Het kan zijn dat de verkopende partij bepaalde cijfers niet bekend wil maken. In dat geval kan uw accountant deze vragen verder uitzoeken en eventueel een afspraak maken met de accountant van de verkopende partij. Is er al een vraagprijs, dan kunt u een waarderingsrapport laten opstellen door uw accountant, waarbij ook de financiële toekomst van het over te nemen bedrijf wordt meegewogen. Hierdoor krijgt u een beter beeld van de hoogte van de vraagprijs.

Als u activa overneemt, bijvoorbeeld een bedrijfsgebouw of inventaris, kunt u deze laten taxeren.

Tip: Laat bij bedrijfsovername altijd een accountant kijken naar de 'hardheid' van de cijfers en de realiteit van de vraagprijs. U moet ook duidelijk weten wát u wáárvoor betaalt.

Wat is 'goodwill'?

Er is sprake van goodwill als een ondernemer u om een extra vergoeding vraagt bovenop de 'zichtbare waarde' van de onderneming. Een gezond bedrijf levert winst op en goodwill is een vergoeding voor die winstcapaciteit van het bedrijf dat u wilt overnemen. Hoe reëel een dergelijke vergoeding is, moet u samen met uw accountant bepalen.

Wat moet ik regelen voor de financiering?

U stelt op basis van de exploitatiebegroting een financieringsplan op. In het financieringsplan wordt duidelijk hoeveel geld u moet lenen. Vervolgens kan de financieringsaanvraag naar de bank, met daarin de gewenste voorwaarden voor financiering en de verwachte exploitatiekosten (exploitatiebegroting) voor de komende jaren. Misschien doet u al jaren zaken met dezelfde bank en wilt u weer met deze partij in zee gaan. Stuur de financieringsaanvraag toch naar verschillende banken! Als alle banken hun voorstel hebben ingediend, kunt u de verschillende opties vergelijken.

Hoe financier ik uiteindelijk de koop van een bedrijf?

- Dat kan met eigen geld.
- Dat kan met geld van een financier, bijvoorbeeld een bank, een familielid of crowdfunding.

Een financier zal er vooral naar kijken of u in staat bent de overnameprijs binnen redelijke termijn terug te betalen. Zorg ervoor dat u bij uw financieringsaanvraag wordt bijgestaan door een adviseur. Ter onderbouwing van uw financieringsaanvraag zal een financier vragen naar een goed ondernemingsplan. Kijk hiervoor op pagina 4.

5 Ondernemen en de fiscus

Belasting betalen is natuurlijk nooit prettig, maar in veel gevallen kan de Belastingdienst het tóch leuker voor u maken.

Wanneer ben ik 'ondernemer' volgens de fiscus?

- Voor de inkomstenbelasting bent u ondernemer als u een onderneming drijft, zelfstandig bent en aansprakelijk bent voor alle schulden die uw bedrijf maakt. Bovendien moeten uw werkzaamheden een zekere omvang hebben.
- Voor de btw bent u al ondernemer als u tegen een vergoeding producten en/of diensten levert in het economisch verkeer.

Wanneer de Belastingdienst u als ondernemer beschouwt, kunt u in aanmerking komen voor bepaalde fiscale faciliteiten. Als u een bv hebt valt deze onder de vennootschapsbelasting en vervallen daarmee bepaalde fiscale faciliteiten. Zie pagina 6.

Welke fiscale verplichtingen heb ik als ondernemer?

De fiscale verplichtingen verschillen van ondernemer tot ondernemer. Een greep uit verschillende belastingen waarmee u te maken kunt krijgen:

- Inkomstenbelasting. Als u winst maakt met een eenmanszaak, vof of maatschap valt u onder de inkomstenbelasting.
- Het salaris van een directeur/eigenaar van de bv moet een bepaalde minimumomvang hebben (€ 45.000 in 2018).
- Vennootschapsbelasting. Als u een bv hebt die winst maakt, moet u vennootschapsbelasting betalen over de winst.
- Omzetbelasting (btw). Verricht u diensten of doet u leveringen als ondernemer, dan krijgt u te maken met omzetbelasting (btw).
- Loonheffing. Wanneer u personeel in dienst neemt zult u loonheffing en premies moeten afdragen.
- Gemeentelijke belastingen. Denk hierbij aan rioolbelasting en onroerendzaakbelasting.

Wat is investeren?

'Investeren' betekent dat u bedrijfsmiddelen (bijvoorbeeld inventaris, machines of een gebouw) aanschaft die u meerdere jaren gaat gebruiken voor uw onderneming.

Verlagen investeringen mijn winst?

Investeringen beïnvloeden uw winst niet rechtstreeks. Het bedrijfsmiddel (investering) dat u aanschaft, heeft een bepaalde waarde. U bepaalt hoe lang het bedrijfsmiddel meegaat en over die jaren schrijft u de waarde van het bedrijfsmiddel in delen af. Voor bepaalde typen bedrijfsmiddelen zijn in de praktijk standaardtermijnen: gebouwen schrijft u in 25 tot 30 jaar af, computers, machines en inventaris in ten minste vijf jaar.

De belastingwetgeving kent sinds een paar jaar specifieke regels voor afschrijvingstermijnen.

Heb ik fiscaal voordeel van investeringen?

Bij veel investeringen komt u in aanmerking voor een extra aftrek in de winstaangifte: de Kleinschaligheidsinvesteringsaftrek, met name bedoeld voor de mkb-ondernemer. Het extra bedrag dat van de winst mag worden afgetrokken, kan oplopen tot bijna 30% van de investering, afhankelijk van de hoogte van de investering die tenminste € 2.300 dient te bedragen. Een goede investeringsplanning is dus waardevol.

Hoe schrijf ik op mijn bedrijfsmiddelen af?

Koopt u bijvoorbeeld machines of inventaris, die langer dan één jaar meegaan, dan schrijft u deze bedrijfsmiddelen over meerdere jaren af. Meestal hanteert u:

- De lineaire afschrijvingsmethode. U schrijft jaarlijks hetzelfde bedrag af, afhankelijk van de geschatte levensduur van het bedrijfsmiddel.
- De degressieve afschrijvingsmethode. U schrijft de eerste jaren na aanschaf meer af dan in de latere jaren.

Hoe bepaal ik afschrijvingstermijnen?

Voor het bepalen van de afschrijving schat u in hoe snel uw bedrijfsmiddelen verouderen. Een machine kan verouderen door roest of slijtage, maar ook doordat de techniek achterhaald raakt (economische slijtage).

Wanneer een bedrijfsmiddel na de afschrijvingsperiode nog een zekere restwaarde heeft, zoals de inruilwaarde van een auto, moet u hiermee bij het bepalen van de jaarlijkse afschrijving rekening houden. Sinds een paar jaar zijn er fiscale regels voor minimale afschrijvingstermijnen. Dit is voor alle bedrijfsmiddelen minimaal vijf jaar en voor goodwill zelfs tien jaar.

Kan ik tussentijds wisselen van afschrijvingsmethode?

In principe niet. De Belastingdienst wil dat u vasthoudt aan de eenmaal gekozen afschrijvingsmethode voor een bedrijfsmiddel.

Hoe zit het met willekeurige afschrijvingen?

Willekeurig afschrijven houdt in dat u afwijkt van de gebruikelijke afschrijvingstermijn en zelf bepaalt in hoeveel jaar u af wilt schrijven. Hiermee kunt u de winst beïnvloeden.

Willekeurige afschrijving is van toepassing op:

- Milieubedrijfsmiddelen (Vamil)
- Investerings door startende ondernemers
- Zeeschepen

Hoe werkt willekeurige afschrijving voor startende ondernemers?

Als starter kunt u de aanschafkosten van bedrijfsmiddelen willekeurig als afschrijvingskosten boeken. U kunt dan bijvoorbeeld een investering van € 5.000 in het jaar van aanschaf voor de helft als afschrijvingskosten boeken.

Is het voor starters altijd voordelig om in één keer af te schrijven?

Als u in het eerste jaar nog geen winst maakt, heeft in één keer afschrijven geen zin. U kunt de afschrijving dan beter bewaren tot latere jaren waarin er voldoende winst zal zijn.

Kan ik als starter op al mijn bedrijfsmiddelen willekeurig afschrijven?

Nee, zo zijn bijvoorbeeld de volgende bedrijfsmiddelen uitgesloten van de regeling tot willekeurige afschrijving:

- Woonhuizen en grond.
- Dieren.
- Personenauto's.
- Effecten.
- Vorderingen.
- Goodwill.
- Rechten en publiekrechtelijke vergunningen.
- Bedrijfsmiddelen die zijn bestemd voor verhuur of voor gebruik in het buitenland.
- Zaken die vanuit het privévermogen worden overgebracht naar het vermogen van uw bedrijf.

Van welke fiscale ondernemersfaciliteiten kan ik gebruikmaken?

Binnen de inkomstenbelasting zijn er de:

- **Zelfstandigenaftrek.** U krijgt een vaste aftrekpost als u aan bepaalde voorwaarden voldoet. Dit betekent dat een deel van uw inkomen belastingvrij is.
- **Startersaftrek.** Dit is een verhoging van de zelfstandigenaftrek, speciaal bestemd voor startende ondernemers.
- **Meewerkaftrek.** Deze kunt u toepassen wanneer uw partner een bepaald aantal uren meewerkt in het bedrijf.
- **Speur- en Ontwikkelingswerk.** Hiermee kunt u een tegemoetkoming krijgen in de gewerkte uren als ondernemer die zich bezighoudt met het ontwikkelen van technisch nieuwe producten of productieprocessen.
- **Mkb-winstvrijstelling.** 14% van uw winst wordt vrijgesteld voor de inkomstenbelasting.

Hoe kom ik in aanmerking voor de zelfstandigenaftrek?

- U bent zelfstandig ondernemer.
- U werkt ten minste 1.225 uur per jaar in uw onderneming (het 'urencriterium').
- U heeft de AOW-leeftijd nog niet bereikt.

Wat is meewerkaftrek?

Werkt uw partner mee in uw bedrijf, dan mag u een bepaald percentage van de winst in aftrek brengen op uw winst. Het aftrekpercentage wordt hoger naarmate de partner meer uren meedraait. Ook kunt u uw partner een arbeidsvergoeding betalen. Deze is afhankelijk van de hoogte, volledig voor uw bedrijf aftrekbaar.

Heb ik nog extra aftrekmogelijkheden?

Ja. Er zijn verschillende mogelijkheden:

- De kleinschaligheidsinvesteringsaftrek. Vooral bedoeld voor het mkb.
- De energie-investeringsaftrek. Investerings die bijdragen aan een doelmatig gebruik van energiebronnen kunnen hiervoor in aanmerking komen.
- De milieu-investeringsaftrek. Voor investeringen die bijdragen aan de bescherming van het milieu. De aftrek bedraagt een percentage van het aanschafbedrag in een belastingjaar.

Wanneer reken of betaal ik btw?

Voor btw (belasting toegevoegde waarde) en omzetbelasting gelden de volgende regels:

- Als u producten of diensten levert die onder de btw vallen, moet u uw klanten btw in rekening brengen.
- De btw die u zo in rekening hebt gebracht, moet u afdragen aan de fiscus.
- U kunt alle btw die u voor de producten of diensten voor uw onderneming betaalt, aftrekken van de btw die u moet afdragen.
- Bepaalde activiteiten, zoals medische diensten en assurantiebemiddeling, zijn vrijgesteld van btw. U hoeft dan geen btw af te dragen, maar mag ook geen betaalde btw terugvorderen.
- Als het saldo van de verschuldigde btw lager is dan een bepaald bedrag (dit wisselt jaarlijks), dan hoeft u niets af te dragen. Dit is de kleine ondernemersregeling. Dit geldt alleen bij de IB ondernemer niet bij de BV.

Meer over de btw en de kleine ondernemersregeling leest u in het volgende hoofdstuk.

Wanneer betaal ik vennootschapsbelasting?

Als uw onderneming een bv is, betaalt u over de winst vennootschapsbelasting. Dat kan gunstiger uitpakken dan de belasting die u kwijt zou zijn in bijvoorbeeld een vof of als zelfstandige. Omdat u als persoon met een bv niet onder de inkomstenbelasting valt, kunt u ook geen gebruik maken van enkele gunstige fiscale regelingen binnen die belasting. De gevolgen hiervan verschillen van geval tot geval. Zie ook het rekenvoorbeeld op pagina 8. Laat u zich hierin vooral goed adviseren!

Wil ik een personenauto van de zaak rijden?

Als u een personenauto hebt, moet u beslissen of die op uw eigen naam blijft staan of op naam van de zaak. Brengt u de kosten van de auto ten laste van de zaak én rijdt u er per jaar meer dan 500 kilometer privé mee, dan moet u voor dat privégebruik een bedrag bij uw inkomen tellen. Die bijtelling varieert en is afhankelijk van de milieueisen waaraan de auto voldoet (de CO₂-uitstoot). Over de bijtelling betaalt u inkomstenbelasting. Daarnaast wordt een deel van de btw die u hebt afgetrokken gecorrigeerd wegens dit privégebruik. Pas als u overtuigend kunt aantonen dat u met de auto van de zaak minder dan 500 privékilometers per jaar rijdt, vervalt de bijtelling. U moet daarvoor wel een sluitende rittenadministratie kunnen overleggen. Wanneer u de auto privé houdt mag u € 0,19 per zakelijke kilometer van de winst aftrekken, of aan uzelf vergoeden.

De wetgeving met betrekking tot de auto verandert regelmatig. Het is verstandig om uw accountant te laten berekenen wat voor u interessant is. Dit is maatwerk en is afhankelijk van zaken als de verhouding tussen privé en zakelijke kilometers, de cataloguswaarde, het brandstofverbruik, de onderhoudskosten van de auto en de co-2 uitstoot van uw auto.

6 Omzetbelasting: een lust en een last

Voldoen uw facturen aan alle btw-eisen? En kunt u buitenlandse btw eigenlijk terugkrijgen?

Wat is omzetbelasting?

Omzetbelasting of btw (belasting toegevoegde waarde) is de belasting over de verkoop van producten en diensten die u als ondernemer aan uw klanten in rekening brengt. Die belasting draagt u op uw beurt af aan de Belastingdienst. Maar ook uw bedrijf betaalt btw over de producten en diensten die u inkoop. Die betaalde btw kunt u aftrekken van de btw die u van uw klanten ontvangen hebt. In het algemeen geldt een btw tarief van 21%. Bepaalde producten en diensten hebben een lager tarief (9%, 6% of 0%).

Wat zijn de gevolgen als u niet op de juiste wijze factureert?

- Als u teveel omzetbelasting in rekening brengt, bent u dit te hoge bedrag aan omzetbelasting verschuldigd.
- Als u geen of geen goede factuur uitreikt aan uw afnemer, bent u strafbaar.

Wat houdt de kleineondernemersregeling in?

Kleine ondernemers hoeven soms minder of zelfs helemaal geen btw te betalen. Voorwaarden voor deze regeling zijn:

- U betaalt, na aftrek van de voorbelasting, in een jaar € 1.883 of minder btw.
- U hebt een eenmanszaak of u maakt deel uit van een samenwerkingsverband (maatschap of vennootschap onder firma). Bij een samenwerkingsverband mogen de deelnemers geen rechtspersonen zijn.
- U hebt al uw ontvangsten bijgehouden en uw facturen bewaard.
- Uw onderneming is in Nederland gevestigd.
- U verricht 'belaste' leveringen en/of diensten.

Waarschijnlijk wijzigt de kleineondernemersregeling in 2020.

Kan ik buitenlandse btw terugkrijgen?

Als u btw moet betalen in een ander EU-land, kunt u deze in dat land terugkrijgen. Voorwaarden daarvoor zijn:

- Uw onderneming is in Nederland gevestigd. U hoeft in het EU-land waar u btw terugvraagt, geen aangifte omzetbelasting te doen.
- U gebruikt de gekochte goederen en diensten voor met btw belaste bedrijfsactiviteiten.

Het terugvragen van buitenlandse btw in EU-lidstaten is eenvoudiger geworden. U dient het teruggaafverzoek gewoon in bij de Nederlandse Belastingdienst. Die beoordeelt het verzoek en stuurt het door naar de buitenlandse belastingdienst die uiteindelijk de btw aan u terug moet betalen.

Het teruggaafverzoek kan alleen elektronisch worden gedaan, waarbij u heel wat gegevens moet verstrekken. Doet u veel leveringen in EU-landen, zorg dan voor de juiste administratieve software om aan alle vereisten te kunnen voldoen. Uw accountant kan hierbij adviseren.

Mijn bedrijf krijgt subsidie. Moet ik daar btw over betalen?

Of u over de subsidie btw moet betalen, hangt ervan af of u een tegenprestatie levert. Levert u geen tegenprestatie voor de subsidie, dan betaalt u daarover geen btw.

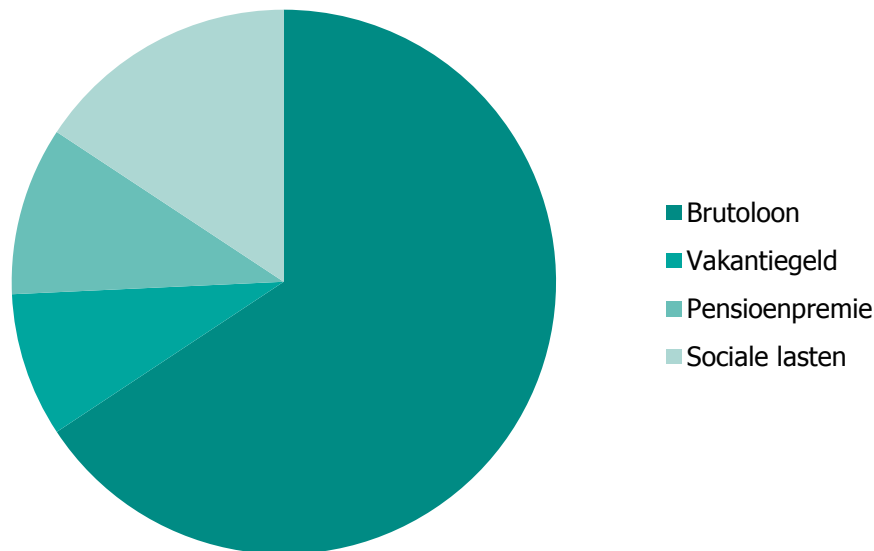
7 Personeel

Personeel brengt de nodige verantwoordelijkheid met zich mee voor u als ondernemer.

Wat kost een werknemer mij?

De feitelijke personeelskosten zijn hoger dan het brutoloon dat de werknemer ontvangt.

Kosten werknemer

Heb ik nog andere financiële verplichtingen?

Ja. Op het brutoloon van uw werknemers houdt u loonbelasting en de premie volksverzekeringen in, die u vervolgens afdraagt aan de fiscus. Bovendien bent u soms verplicht, afhankelijk van de branche, een pensioenregeling te treffen voor uw personeel. Het is gebruikelijk dat zowel de werkgever als de werknemer een deel van de pensioenpremie betaalt. De werkgever houdt het werknemersdeel in van het brutosalaris en stort de premie in het pensioenfonds.

Wat zijn secundaire arbeidsvoorwaarden?

Om uw werknemers aantrekkelijke arbeidsvoorwaarden te bieden zonder dat de arbeidskosten onnodig oplopen, kunt u uw werknemers bepaalde (soms onbelaste) secundaire arbeidsvoorwaarden bieden. Deze voorwaarden zijn per cao vastgelegd of komt u vrijwillig overeen. Secundaire arbeidsvoorwaarden kosten u geld.

Voorbeelden van secundaire arbeidsvoorwaarden:

- U betaalt een deel van de premie van de pensioenregeling.
- U draagt bij in de premie zorgverzekeringen.
- U vergoedt reis-, studie- of telefoonkosten of werkkleding.

Wat is een vaste kostenvergoeding?

Om administratieve lasten te beperken, kunt u er van afzien om kleine kosten die uw werknemers maken op declaratiebasis te vergoeden. In plaats daarvan spreekt u een vast bedrag af: een vaste kostenvergoeding.

Let op: het is noodzakelijk de kostenvergoeding goed te onderbouwen om problemen te voorkomen met de fiscus. Het is verstandig om u hierover te laten adviseren door uw accountant.

Wat is de werkkostenregeling?

Binnen deze regeling kunt u in 2018 maximaal 1,2% van uw totale fiscale loon (de zogeheten 'vrije ruimte') besteden aan onbelaste vergoedingen en verstrekkingen voor uw werknemers. **Let op:** Over het bedrag boven de vrije ruimte betaalt u loonbelasting in de vorm van een eindheffing van 80%.

Daarnaast kunt u bepaalde zaken onbelast blijven vergoeden, verstrekken of ter beschikking stellen door gebruik te maken van de zogenoemde gerichte vrijstellingen. Uw accountant kan u meer vertellen over de gevolgen van de werkkostenregeling in uw geval.

Wat is het verschil tussen personeelsadministratie en loonadministratie?

Personeelsadministratie is meer dan alleen de loonadministratie. De loonadministratie bestaat uit berekeningen over de brutosalariissen die u met uw werknemers overeengekomen bent en waarover u belasting en sociale premies moet inhouden. De personeelsadministratie bestaat uit alle individuele personeelsdossiers die u aanlegt om snel een totaaloverzicht van een medewerk(st)er te hebben.

Waaruit bestaat een personeelsdossier?

- Functiebeschrijving en de eventuele functieschaal.
- Personeelsadvertentie.
- Sollicitatiebrief met curriculum vitae (cv) en kopieën van relevante diploma's.
- Eventueel psychologisch testrapport.
- Arbeidsovereenkomst, met verwijzing naar eventuele cao-bepalingen.
- Afspraken over secundaire arbeidsvoorwaarden, zoals pensioenregeling, vergoedingen en winstdeling en over eventueel privégebruik van zaken als een leaseauto, laptop of mobiele telefoon.
- Loonbelastingverklaring/toegepaste heffingskorting, sofinummer.
- Eventuele wijzigingen in de arbeidsovereenkomst (bijvoorbeeld salarisverhoging).
- Eventueel loopbaanplan en/of studieaanvragen.
- Verslagen van periodieke beoordelings- en/of functioneringsgesprekken.
- Eventuele individueel gemaakte afspraken.
- Eventuele ontslagbrief met alle bijbehorende stukken.
- Kopie van het identiteitsbewijs (paspoort).
- Eventuele werkvergunning voor personeel van niet-ingezetenen.

U mag niet meer in een personeelsdossier opnemen dat strikt noodzakelijk is.

Waarmee krijg ik te maken als mijn werknemer ziek wordt?

Als een werknemer langdurig ziek blijft, moet u twee jaar lang minimaal 70% van het loon doorbetalen. In sommige cao's gelden hiernaast nog andere verplichtingen.

Wat zijn mijn plichten bij re-integratie?

Volgens de Wet Inkomen naar Arbeidsvermogen (WIA) moeten werkgever en werknemer zich inspannen om ervoor te zorgen dat de zieke werknemer weer zo snel mogelijk aan het werk gaat. U hebt de plicht om uw zieke werknemer te laten re-integreren: in uw eigen bedrijf of bij een andere werkgever. Als de werknemer, ondanks alle inspanningen, na twee jaar niet meer (volledig) aan de slag kan, beoordeelt het UWV met de 'poortwachertoets' of uw inspanningen voldoende waren.

Kan ik het financiële risico op arbeidsongeschiktheid bij mijn personeel beperken?

U kunt het financiële risico van gedeeltelijke arbeidsongeschiktheid van uw werknemers zelf dragen of verzekeren bij het UWV of verzekeringsmaatschappij. Laat u hierbij adviseren door uw accountant.

Waar moet ik op letten als ik personeel uitleen of uitzend?

Vanaf 1 juli 2012 is iedere ondernemer die arbeidskrachten inhuurt of verstrekt verplicht zich te registreren bij de KvK. Dit geldt ook voor zzp'ers. Registreert u zich in zo'n geval niet bij de KvK, dan riskeert u een boete die bij herhaling kan oplopen tot € 36.000 per werknemer. Verder moet u oppassen met personeel uitzendend naar het buitenland. Hierbij kunnen fiscale, juridische en sociaalrechtelijke problemen ontstaan. Uw accountant kan u helpen om deze problemen te voorkomen.

Waar moet ik op letten bij het inzetten van freelancers?

Een freelancer is in principe geen werknemer. Toch kan het gebeuren dat de Belastingdienst achteraf vaststelt dat er feitelijk wel degelijk sprake is geweest van een dienstverband. In dat geval wordt de vergoeding die u aan de freelancer hebt betaald als loon beschouwd. U moet dan alsnog premies inhouden en afdragen en vaak ook nog een boete betalen.

Hoe voorkom ik dat vergoedingen aan freelancers als loon worden gezien?

Als een zzp'er (opdrachtnemer) voor u gaat werken, moeten de zzp'er en u bepalen of er sprake is van loondienst (een dienstbetrekking). Twijfelt u en wilt u de zekerheid dat er geen sprake is van loondienst? Dan kunt u een modelovereenkomst van de fiscus gebruiken. Dat kan betekenen dat u uw werkwijze moet aanpassen. De werkwijze ligt voor beide partijen expliciet vast in de overeenkomst. Op dit moment (oktober 2018) zijn er alweer plannen voor een nieuwe regeling, welke waarschijnlijk weer totaal andere uitgangspunten mee zal brengen.

Let op Werken volgens een modelovereenkomst zegt alleen iets over de arbeidsrelatie tussen u en opdrachtnemer voor die ene opdracht: er is geen sprake van loondienst en de opdrachtgever hoeft geen loonheffingen in te houden en te betalen. Het zegt niets over de vraag of de zzp'er (uw opdrachtnemer) ondernemer voor de inkomstenbelasting is of ondernemer voor de btw.

Bovendien kan de fiscus achteraf toetsen of de feitelijke omstandigheden overeenkomen met hetgeen u schriftelijk bent overeengekomen. Het gevolg daarvan kan zijn dat er alsnog een dienstbetrekking wordt geconstateerd. Schakel een accountant in om u te begeleiden bij dit soort kwesties.

8 Meer kans op blijvend goede zaken

Goed zaken blijven doen is vooral en altijd de puntjes op de i blijven zetten. Hoe het economische klimaat ook is, voor de scherpe ondernemer liggen er altijd kansen. Of u die kunt benutten, hangt vooral af van de kracht van uw bedrijf.

Hoe vergroot u de spankracht van uw bedrijf?

1. Scherp uw debiteurenbeheer aan.
2. Maak tijdig afspraken met uw leveranciers.
3. Neem uw voorraadbeleid kritisch onder de loep.
4. Flexibiliseer uw prijsbeleid.

1. Wat levert een scherper debiteurenbeheer u op?

Als ondernemer bent u vaak ongewild ook kredietverstrekker: u levert goederen of diensten aan uw klanten, maar het geld komt pas na lang wachten binnen. Dat is een aanslag op uw liquiditeit en daarmee ook op de mogelijkheden om kansen te benutten. Geld is immers de olie in de motor van elke gezonde onderneming. Scherp uw debiteurenbeheer aan en stel u daarbij o.a. de volgende vragen:

- Zijn al mijn klanten wel voldoende kredietwaardig en weet ik genoeg van hun reilen en zeilen?
- Kan ik sneller factureren of met deelfacturen per deellevering gaan werken?
- Hoe alert wordt er in mijn bedrijf gereageerd op overschrijding van de betalingstermijn?
- Hoe staat het met de betalingsvoorwaarden en het incassobeleid?
- Kan ik met grote klanten afspraken maken over kortingen als er binnen de betalingstermijn wordt betaald?
- Is een kredietverzekering of factoring zinvol?

2. Welke afspraken maak ik met leveranciers?

Zorg dat u uw kernleveranciers, van wie u echt afhankelijk bent, tijdig betaalt en maak met hen afspraken over betalingskortingen. Regel met uw andere leveranciers wat langere betalingstermijnen en houd u daaraan. Voorkom dat het imago van uw bedrijf wordt geschaad door afspraken niet na te komen.

Ga met één of enkele grote leveranciers om tafel als u bijvoorbeeld een nieuwe markt wilt gaan bewerken en probeer een alliantie aan te gaan. Dan worden leveranciers uw partners en geeft u uw bedrijf meer lucht en spankracht.

3. Wat is het belang van adequaat voorraadbeheer?

Uw voorraden zijn als het goed is optimaal afgestemd op de vraag van uw klanten. Maar houd er rekening mee dat die vraag kan veranderen. Een grote voorraad aanhouden voorkomt dat u nee moet verkopen, maar de keerzijde is dat u dit ook moet financieren.

Dat kost geld en u loopt het risico dat u met voorraden blijft zitten. U doet er goed aan om uw voorraadbeleid steeds kritisch onder de loep te nemen:

- Welke voorraden blijven langer liggen?
- Hoe wijzigt de vraag van de markt?
- Welke servicegraad streef ik na?
- Wat zijn eigenlijk de kosten als ik nee zou verkopen?

4. Vaste en nieuwe klanten door weloverwogen prijsbeleid.

Bonusregelingen voor grote klanten kunnen een goed bindend effect hebben. U kunt dat ook bereiken door prijsverhogingen wel aan kleine, maar nog niet aan grote klanten door te berekenen. Zij kunnen dan bijvoorbeeld nog drie maanden lang afnemen tegen de oude prijs.

Om nieuwe klanten over de streep te halen, kunt u werken met instapkorting en proeforders tegen een verlaagd tarief. U kunt uw prijzen/tarieven ook differentiëren naar het serviceniveau dat klanten van u vragen. Dan betalen klanten die bijvoorbeeld directe levering wensen een hogere prijs, dan andere klanten.

Zes tips om over na te denken.

1. Laat uw personeelsbestand niet te snel groeien.

Als extra menskracht nodig is, denk dan eens aan uitzendkrachten, deeltijdwerkers en zzp'ers. Ook is het mogelijk uw partner mee te laten werken in uw bedrijf, tegen gunstige fiscale voorwaarden (zie pagina 16).

2. Ga slimmer om met investeringen.

Laat de winst die u maakt zoveel mogelijk ten goede komen aan uw bedrijf. Bekijk welke investeringen nuttig en rendabel zijn en pas de willekeurige afschrijvingsmethode toe (zie pagina 15).

3. Groeien door tijdige overname.

Nu het weer beter gaat met de economie durven ondernemers die stoppen met hun bedrijf, ook hun onderneming weer ter overname aan te bieden.

4. Leasen in plaats van kopen.

Groei vraagt om investeringen en tegelijk om financiële armslag. Ook een groeiende omzet moet immers gefinancierd worden: u maakt kosten en pas veel later krijgt u liquiditeiten als uw facturen worden betaald. Houd geld in uw bedrijf en bekijk bij investeringen samen met een accountant de voor- en nadelen van leasing. Die verschillen van geval tot geval.

5. Bescherm uw persoonlijk vermogen.

Zorg ervoor dat uw persoonlijk vermogen zo goed mogelijk afgeschermd is van uw ondernemersactiviteiten. De flex-bv biedt hier mogelijkheden voor, maar dit vereist maatwerk. Uw accountant kan u hiermee helpen.

6. Kijk voor nieuw vermogen eens om u heen.

Denk niet meteen aan de bank als u geld nodig hebt om te groeien. Misschien kent u mensen in eigen kring – bijvoorbeeld familie, vrienden, medewerkers of leveranciers – die financiële middelen willen verschaffen. Kijk ook eens of crowdfunding een aantrekkelijk alternatief kan zijn. Of u de aantrekkelijkheid daarvan kunt verhogen door te kiezen voor een andere rechtsvorm, kunt u vooraf bespreken met uw accountant.